

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

KULTURARV SOM RESSURS I SAMFUNNSUTVIKLINGEN

ELI LUNDQUIST

Røst, 15 juni 2016

Skaper resultater gjennom samhandling

Regional plan for kulturminnevern

Regional plan for kulturminnevern i Buskerud

Interaktivt kart - Kulturmiljøer i Buskerud

Nore stavkirke i Numedal. Foto: Turid Kolstadløkken © Buskerud fylkeskommune.

Regional plan for kulturminnevern i Buskerud

Buskerud fylkeskommune utarbeider en regional plan for kulturminnevern i Buskerud. Målet med planarbeidet er å legge grunnlag for et bedre vern og en bærekraftig bruk av den viktigste kulturarven i fylket.

Et enstemmig fylkesutvalg fastsatte [planprogram for regional plan for kulturminnevern i Buskerud](#) i møte 4. mars 2015. Planprogrammet beskriver tema som den endelige planen skal omhandle.

Et godt samhandlingsverktøy for kulturarvsektoren

Formålet med planarbeidet er å etablere en plan for hvordan Buskerud-samfunnet skal sikre godt vern og bærekraftig bruk av fylkets kulturminner og kulturmiljøer. Med en regional plan for kulturminnevern ønsker Buskerud fylkeskommune å etablere et godt samhandlingsverktøy for hele kulturarvsektoren i Buskerud.

Kontakt

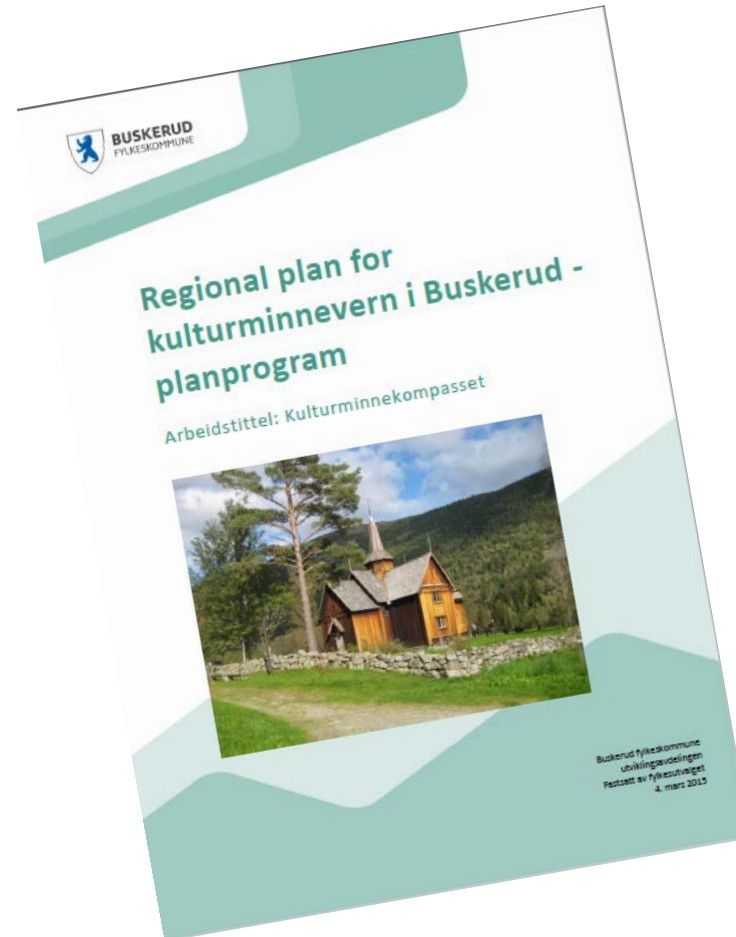
 Ingvild Tjønneland
Kulturvernkonsulent
32 80 86 38
Ingvild.T...@bfk.no

Dokumenter

- [Fastsatt planprogram](#)
- [Informasjonshefte - regional plan for kulturminnevern](#)
- [Regional planstrategi for Buskerud](#)
- [NIBR-rapport Kulturarv som ressurs i samfunnsutviklingen](#)

Planprogram godkjent i fylkesutvalget mars 2015

Ønsker fokusendring fra vern til bruk

- › Økt fokus på
 - Vern gjennom bærekraftig bruk

Tidligere fengsel, nå restaurant, Hønefoss

Behov for mer kunnskap...

- › Ønsker bred medvirkningsprosess
 - med eksterne innspillmøter (kommuner, museer, frivillige, næringslivsutviklere) og
 - Interne møte (regionråd)

PROBLEMSTILLING:

.....

MED UTGANGSPUNKT I NORSKE OG NOEN FÅ UTENLANDSKE STUDIER:

HVORDAN KAN KULTURARV (HER BEGRENSET TIL BYGNINGS-ARVEN)
REPRESENTERE EN RESSURS INN I SAMFUNNSUTVIKLINGEN?

HVA ER KRITISKE FAKTORER FOR Å LYKKES?

1. Tre utfordringer med bygd kulturarv i byer og tettsteder:

- › **Store deler av bygningsarven er i privat eie.** Det må derfor bli mer attraktivt for private eiere å sikre kulturarven og derigjennom realisere potensialet som ligger i samfunnsutviklingen.
- › **Det er i byer og tettsteder det er knapphet på arealer.** Her blir utnyttelsesgrad og bruk derfor blir mest utfordret.
- › **Kommuner og private aktører er gjensidig avhengige av hverandre for å realisere bolig- og næringsprosjekter.** Særlige utfordringer der kulturarv har stor samfunnsøkonomisk verdi og liten privatøkonomisk verdi.

2. Verdiskaping innen fire dimensjoner

- › Fra egenverdi til ressurs
- › Med utgangspunkt i St.meld. Nr.16 20014-20015 *Leve med kulturminner* og Riksantikvarens verdiskapingsprogram fra 2006:
 - Økonomisk
 - Miljømessig
 - Sosial
 - Kulturell

Foto: Arne Holm

3. Kulturarv som ressurs i samfunnsutviklingen – hovedfunn:

- › **Kulturarv som økonomisk (og miljømessig, sosial og kulturell) *materiell* ressurs**
 - MULIGHETER
 - Skaper arbeidsplasser og økt omsetning, bl.a. gjennom turisme
 - Gir økt verdi på egne og omliggende bygg, boliger og fritidsbygg (det autentiske)
 - Spennende transformasjon av gamle industriområder
 - UTFORDRINGER
 - Resultater kan påvises på ulike nivåer og er ofte langsiktige
 - Mangel på kunnskap og respekt for kulturminnene
 - Samarbeid med næringslivet

The Creator - ny bruk av gammelt fiskemottak

3. Kulturarv som ressurs i samfunnsutviklingen – hovedfunn:

- › **Kulturarv som økonomisk (og miljømessig, sosial og kulturell) *immateriell* ressurs**
 - MULIGHETER
 - Arrangementer, festivaler, spel og andre begivenheter med kulturhistorisk forankring
 - Merkevarebygging og økt stedsidentitet gjennom presentasjon og videreføring av forskjellige tradisjoner rundt mat, husflid, musikk, industrihistorie, sjøfartshistorie, etc.
 - UTFORDRINGER
 - Resultater kan påvises på ulike nivåer og er ofte langsiktige
 - Ofte vanskelig å ta seg nok betalt

3. Kulturarv som ressurs i samfunnsutviklingen – hovedfunn:

› Kulturarv som miljømessig, sosial og kulturell ressurs

- MULIGHETER
- Kulturarv som bærekraft gjennom gjenbruk
- Stedlig kultur og identitet - hvordan folk oppfatter sitt sted
- Storytelling

- UTFORDRINGER
- Nok lokal stolthet?
- Nytenking basert på lokale tradisjoner
- Amerikanisering, internasjonalisering, språklig utarming, tap av egenart, universelt

Storytelling: Forvokst torskeshode gir hell og lykke!

Eksempel på «storytelling» vekker nysgjerrighet

Eksempel på «storytelling» vekker nysgjerrighet

4. Kommunen spiller en viktig rolle

- › Som planmyndighet for å komme i dialog med private aktører
- › Ved å definere kommunens kulturarvspolitikk gjennom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel
- › Gjennom strategi for samfunnsutvikling som involverer så mange aktører som mulig

5. Suksesskriterier i et kommunalt handlingsperspektiv

- › Kommunal tilstedeværelse og fokus er viktig
- › Kulturarven som ressurs må inn i planprosessene
- › Kommunale kulturminneplaner nødvendig
- › Helhetlig planlegging er avgjørende
- › Kommunen må lage gode arenaer for samhandling
- › Tverrfaglig intern kommunal kommunikasjon
- › Kommunen må ta en aktiv rolle
- › Pedagogiske og økonomiske virkemidler

Problemstillinger planen skal bidra til å løse i Buskerud:

- › • Redusere tapet av fredete og verneverdige kulturminner
- › • Kompetanseheving for kommunene innenfor kulturminnevern
- › • Partnerskap og samarbeid om kulturarv og kulturminnevern
- › • Verdiskaping med basis i kulturminner
- › samt bidra til bedre stedsutvikling

KULTURARVEN FORTELLES OGSÅ GJENNOM DETALJER....

Spørsmål til diskusjon:

- Hvordan kan kulturminner være en god ressurs i arbeidet med samfunns- og stedsutvikling?
- Hvordan tenke nytt om kulturarv som ressurs?